

NAS GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokoјencev
= za Slovenijo v Ljubljani. =**

Cena posamezne šte. 2 K 50 vln.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina K 100.—

Polletna naročnina K 50.—

Četrletna naročnina K 25.—

Za inozemstvo je dodati poštnino. Oglasi
po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

—S— (Ljubljana):

Napravite že konec!

Uradniško vprašanje postaja od dne do dne bolj pereče. Sicer je med uradništvom nekako tiho, bolj tiho kot kdaj poprej. Nič protestnih shodov, nič napovedanih stavk, nič burnih zahtev. Nastala je nekaka tišina. Ali pa ni to morda tišina pred nevihto? . . .

Prav je, da pišejo uradniški organi mirno in trezno. Prav, da se uradništvo zaveda svojega dostojanstva in da se v doseg svojih pravic ne poslužuje pripomočkov, ki bi morda učinkovali, pa bi se ne dali spraviti prav v sklad s tem dostojanstvom. Vsak po svoje! Vsi smo ljudje, a nikdar se ni zahtevalo od vseh ljudi eno in isto in kar se enemu odpusti, se drugemu ne more, in mogoče tudi ne sme odpustiti. Mirno, preudarno nastopanje je priporočati uradništvu v več kot enem pogledu. Ne samo zaradi tega, ker daje uradništvo s tem samo sebi najlepše izpričevalo, ker dokazuje s tem, da se zaveda v polni meri dolžnosti, ki so spojene z njegovim poklicem, temveč tudi radi tega, ker jemlje s tem vsem tistim temnim elementom, ki so že tolikrat skušali zaplesti uradništvo v svoje mreže in porabiti ga kot sredstvo v doseg svojih nelepih nakan — vsem zunanjim in notranjim sovražnikom naše mlade države vsak up, da bi se dalo to uradništvo kdaj zavesti na kriva pota. Uradništvo nosi dostojanstveno svojo trpko usodo. To je žrtev na oltar domovine!

Uradništvo je državi zvesto in ji ostane zvesto, vsaj po ogromni večini. To stoji. Toda napaka, neodpustna napaka bi bila, ako bi hotel kdo izmed naših državljanov grešiti na to neomajno zvestobo našega uradništva. Nikdar ne postane izdajalec domovine, pa naj se zgodi karkoli! Toda ali bi bilo to prav, ako bi uradnik, ki ljubi svojo očetnjo, trpi in dela zanj, poginjal v zavesti, da je postal žrtev kratkovidnih ali celo zlovoljnih oblastnikov? Ne, do tega ne sme priti. Vlada, ki bi kaj takega zakrivila, bi dokazala, da je popolnoma nesposobna in da se niti najmanj ne zaveda, kaj je njena naloga in njena dolžnost. To bi bilo početje, ki bi obsojalo samo sebe.

Žal, da smo temu že tako blizu! Žal, da uradništvo — vsaj nekaterih kategorij — že poginja. Kajti razmere so od dne do dne slabše. Prav zadnji čas je padla zopet na uradništvo neusmiljeno železna pest. Razni davki, razni odtegljaji! Vse to od uboge, nezadostne plače! Povrh pa še povišanje stanarin, ki zadene uradnika v dvojnem pogledu. Kajti povišanje najemnin je imelo kar čez noč za posledico podraženje raznih potrebščin. In draženje

pod pretvezo zvišanih najemnin in raznih davščin se bo nadaljevalo v brezmejnost. Kdo od poklicanih faktorjev pa se pri nas tudi še meni za to, kako se delajo cene? Kdor more, ta dere! Cestni pometač, drvar in še nešteti drugi si bodo pomagali, samo uradnik si ne bo mogel pomagati, on ne bo mogel na nikogar odvaliti bremena . . . In doslej je uradnik morda pokrtil stanarino vsaj približno še s svojo aktivitetno doklado. Poslej bo to izključeno. Ako ni kdo vsaj uradnik IV. činovnega razreda, si bo moral povišanje stanarine odtrgati od ust. — Pa naj še trdi kdo, da uradnik nima vzroka, pritoževati se! Treba samo še, da pride uradniku v hišo bolezen, ali celo smrt, pa . . .

No, če je nastala v vrstah uradništva tišina, če uradništvo molči, je to nemara posledica resignacije in apatije, prejkone — obupa! . . .

„Ustava najprej! Potem vse drugo!“ Tako se povdarja. Da, ko bi se dalo živeti od same tolažbe in ko bi tolažba bila blago, v katero zagrnem lahko svoje nage ude! Jaz za svojo osebo nikakor ne uvidevam, zakaj bi se ne dale takoj odpraviti vsaj nekatere najbolj kričeče krivice. Če že res ni mogoče službene pragmatike kar čez noč uveljaviti, naj pa se poskrbi vsaj za to, da se uredi prejemki vseh državnih uradnikov po enih in istih načelih. Kajti jasno je, da nedostanost svojih prejemkov dvakrat bridko občuti oni, ki vidi, da prejema njegov nekdanji tovariš z enako izobrazbo, enakimi študijami, enako službeno dobo, morda dvakratno njegovo plačo samo zaradi tega, ker ga je usoda zanesla v drugo panogo državnega službovanja. To je tudi v istini dvakrat krivica! In ta krivica ga mora boleti tem bolj, če je njegov tovariš morda tiste vrste človek, ki pravi: »Meni zaenkrat zadostuje, kaj mi drugi mar!« — Mislim, da bi morala stati uradniška organizacija na nekoliko višjem, etičnem stališču! . . .

Zmede in krivico je povečalo tudi to, da se nekaterim državnim uslužbencem prejemki že davno izplačujejo v dinarjih, drugim pa še vedno v kronah. Človek z zdravim razumom ne more pojmiti, kako je kaj takega mogoče v državi, katere enotnost se vedno in vedno poudarja. Ne, dokler uradniško vprašanje ni enotno urejeno, tako dolgo tudi o enotni državi ne more biti govora! In zakaj naj bi ne bilo mogoče tega takoj izvršiti! Če so se nekaterim kategorijam priznale posebne določke naredbenim potom in če se je baš tako naredbenim potom določilo, katere uradniške kategorije naj prejemajo svoje plače v dinarjih, potem, mislim, je možno naredbenim potom raztegniti te dobrote tudi na vse drugo uradništvo. Kar je šlo

za ene, mora iti tudi za druge. Zakaj bi morali baš eni čakati na to, da dobimo ustavo?

Seveda bi bila taka rešitev uradniškega vprašanja samo provizorna. Toda krivica bi bila na ta način, če ne odpravljena, pa vsaj zmanjšana. In to je že nekaj! S tako začasno ureditvijo uradniškega vprašanja bi se odstranila sedanja kričeča neskladja in na ta način bi bila dana zopet prava podlaga za njegovo bodočo definitivno rešitev. Nezadovoljstvo uradništva bi se poleglo, pogum bi se mu dvignil in še z večjo gotovostjo bi se država lahko zanašala na svoje uradništvo.

Nekateri se čudijo, da je med uradniki toliko takih, ki se ogrevajo za avtonomijo pokrajin v najširšem pomenu besede. Gospoda, to je povsem razumljivo. Ta in oni si misli: »Če bi bili lepo sami med sabo, bi takih neskladnosti ne bilo!« Vsi uradniki pač niso idealisti! To bodi v opomin našim državljanom v Beogradu! Kdor hoče dovesti svojo idejo do zmage, je treba, da ji zna pridobiti prijateljev —

Pa tudi ves državni ustroj bi dobil takoj drugačno lice, če bi zavladala enotnost v uradniškem vprašanju. Notranja razdrapanost bi se izgadila in to bi tudi preko državnih mej ne ostalo brez dobrih učinkov. V interesu države same je torej, da se stvar nemudoma uredi v gorenjem zmislu . . .

Napravite že konec zmedi, napravite konec neznosnim razmeram, v katerih se nahaja velik del uradništva! Uradništvo se ne bo izneverilo državi, a zgodi se lahko, da se izneveri samemu sebi. Marsikdo, ki je danes še poštenjak, omaga morda sčasoma pod težo razmer in podleže izkušnjam . . . Zgodilo se je že in se še lahko zgodi . . . Stvar ima svojo moralno stran. Nemoralna je ta igra z uradništvom, kakor nam stopa dan na dan pred oči, nemoralna, pa tudi — nevarna, ker izpodkopava moralno uradništva samega. Zatorej še enkrat: Napravite že konec!

I. L. (Ljubljana):

„Narobe svet“ in „Učiteljski Tovariš“.

V svoji 4. številki z dne 27. januarja prinaša »Učiteljski Tovariš« vest, da protestira učiteljsko društvo za slovenjebistriški okraj zoper pisavo lista »Naš Glas«, češ, da se v mojem članku »Narobe svet« napada učiteljski stan, torej del javnih nameščencev. Skoraj nisem verjel svojim očem, ko sem to bral, tako me je presenetila ta vest. Takoj sem premotril ponovno pazljivo svoj članek od začetka do konca, a nisem mogel najti

niti najmanjšega sledu o kakem »napadu« ali o kaki žalitvi. In kdorkoli bo čital članek sine ira et studio, mora priti do istega zaključka.

Kaj pa pravi članek o najnovejši grupi državnega uradništva?

V bistvu prav nič drugega, kakor to, da začena uradnik-učitelj svojo karijero — ali morda tam, kjer jo ostalo uradništvo neha? O ne, tam, kamor ostalo uradništvo s čestokrat višjo prednaobrazbo sploh ne dospe; saj je znano, da je karijera ogromne večine uradništva s VI. činom končana. Navajam torej le fakta, ki ne potrebujejo nobenega dokaza in o kojih resničnosti se vsak lahko prepriča, kdor hoče brati naš »Uradni list« in druge vsakomur dostopne publikacije. Temu sledi kritika, ki pravi, da je to krivično in nemoralno ter da bi se moralo odpraviti prav tako, kakor bi bilo odpraviti sploh vsako diferenciranje med posameznimi grupami javnih nameščencev glede prejemkov oziroma sklepa, da bi morali tudi uradniki-učitelji tam začeti, kjer mora začeti vsak drug uradnik, spodaj in ne zgoraj.

Ta kritika, ki je pač uničujoča, ima prednost, da izraža, — leško trdim — mnenje celokupnega državnega uradništva, izvzemši ljudskošolske učitelje, dasi jim je seveda ta njih napredek privoščiti, saj so bili leta in leta pravcati paria med javnimi nameščenci. A kritiziranje razmer vendar ni identično z napadanjem! Če bi nazori slovenjebistriškega učiteljskega društva obveljali v splošnem, če bi se smatralo stvarno kritiko za napad, potem bi bila vsaka diskusija uradniškega ali tudi kakega drugega vprašanja v javnosti nemogoča, kajti vedno se bo našla stranka, ki bode mogla označiti kritikujoče navedbe svojega nasprotnika za »napad«. In gledališki recenzent n. pr. bode moral gledališko predstavo, tudi če je bila še tako slaba, le hvaliti, ker bi sicer gledališko vodstvo stvarno grajo označilo za napad.

Ne, tako stvar ne gre. Kritika zahteva protikritike, argumenti zahtevajo protargumentov; s protesti se nasprotalkovih trditvev ne ovrže. Namesto, da je slovenjebistriško učiteljstvo sklenilo protestirati zoper moj članek, napisalo naj bi bilo raje protičlanek ter v njem dokazalo, da nimam prav. Morda bi bili vzroki, s katerimi bi bili gospodje zagovarjali dejstvo, da mora vse drugo državno uradništvo začeti svojo karijero na zadnjem klinu uradniške hirarhije, **spodaj**, — le ljudskošolsko učiteljstvo **ne** — tako prepričevalni, da bi se jim klanjalo vse uradništvo z avtorjem vred. Kdo to ve? Jaz za svojo osebo izražam pa svoj tozadevni dvom; saj je znano, da so n. pr. v Avstriji celo člani najvišjega plemstva, kateri so imeli gotovo zadostno protekcijo, čestokrat še v članih cesarske rodbine, — morali začeti svoje službovanje v politični upravi tudi le — **spodaj**.

Sicer je pa vendar uradništvo »Našega Glas« zajedno z začetkom objave predmetnega mojega članka izrečno tovariše pozvalo, naj se »diskusije udeležujejo«, t. j. naj pošljejo uradništvu primerne članke v objavo. Avtorju bode le všeč, slišati tudi druga mnenja v zadevi, saj nisem nezmojljiv, kakor papež.

Torej prosim na plan s kritično argumentacijo, a ne s protesti! Dokler pa ostane le pri protestih, — **in naj prihajajo od katerekoli strani**, — naj mi bode dovoljeno variirati na nje Mefistov izrek: izrek:

»Denn eben, wo die »Argumente« fehlen, Stellt ein »Protest« zur rechten Zeit sich ein.«

Uredništvo se pridružuje popolnoma izvajanjem g. I. L. in izjavlja, da ne more uvideti v članku »Narobe svet« nobenega napada na kako grupo državnih ali javnih nameščencev. Kritika, četudi ostra ali drastična, vendar ni napad. To pa tem manj, ker avtor sploh ni državni uradnik in na stvari sami osebno ni interesiran; nima prav nobenega povoda učiteljstva napadati, mora torej predmetno vprašanje presojati popolnoma objektivno ter brez vsakih predsodkov. Napadov, katerekoli vsebine in od katerekoli strani, — to naj gospodje tovariši blagovolijo enkrat za vselej uvaževati, — uradništvo **ni in ne bode** priobčevalo. Uredništvo pa opozarja pri ti priliki ponovno na svojo opombo v številki 48. ex 1920 povodom članka »Narobe svet« ter prosi ponovno, da se mu vpošljejo kritike bodisi predmetnega, bodisi drugih člankov. Saj več glav več ve, kakor že rečeno. Zvesto načela: »Audiatur et altera pars« bode uradništvo rade volje priobčilo tudi vsako drugo mnenje, kakor samo ob sebi umevno, se li strinja z avtorjevimi izvajanji ali ne. — **Opomba uredništva.**

A. S. (Ljubljana):

Kaj pa za vpokojence?

»Naš Glas« je prinesel poročilo, da se je na iniciativo poslanca gospoda prof. Reisnerja v demokratskem klubu v Beogradu ustanovil poseben odsek, ki se bo — kakor je pričakovati — na najenergičnejši način lotil pragmatike in drugih vprašanj državnih nameščencev. Vso pozornost bo odsek posvetil temu, da se izdela v čim mogoče najkrajši dobi načrt enotne in moderne službene pragmatike. Poročilo navaja glavne smernice, ki bi prišle pri snovanju te pragmatike predvsem v poštev. So to smernice, merodajne za presojo in določitev staleža in činovnega razvrščanja državnih nameščencev, njih plač, napredovanja, vpokojenja i. dr. Seveda vse to le glede nameščencev v aktivni državni službi.

Ni dvoma, da se bo odsek pri redakciji svojih predlogov in sklepov spomnil in z enako vnemo in iskrenostjo lotil tudi vprašanja pragmatične uredbe pokojnin in preskrbnin vpokojencev starega režima. Nočemo še posebe poudarjati, da so izredne vojne in povojne razmere pripadnike tega stanu potisnile daleč nazaj v tabor najbornejšega proletarijata, saj je njih grenka usoda občeznana. Toda, ali naj ti ljudje izpraznijo kelih bridkega trpljenja res do dna, ali naj ležejo vsled velikega pomanjkanja vsega, česar človek za življenje potrebuje, v prerani grob? Ali naj ima državni budget profit od tega, da čim preje izmrjó, da se tako prav kmalu iznebi izdatka za pokojnine in preskrbnine starih vpokojencev, vdov in sirot? So to itak po veliki večini ljudje visoke starosti, ljudje, ki se bodo po naravnem zakonu umrljivosti prav kmalo preselili na oni božji svet, na svet večnega pokoja brez pokojnin. In državni proračun bo potemtakem tudi prav kmalo rešen potrebnosti za kritje starih pokojnin in preskrbnin. Za to kratko dobo njihovega življenja pa naj se jim dajo in v novi službeni pragmatiki določijo eksistenčna sredstva, enako po izmeri, kakor bo to obveljalo za aktivno službujoče nameščence, ko stopijo v pokoj.

Trdno upamo, da se gospodu državnemu poslancu prof. Reisnerju posreči, tudi za vpokojence starega režima doseči zaželjene uspehe.

Delajte!

»Slovenec« z dne 6. t. m. je med dnevnimi novicami prinesel sledečo notico:

Osrednji zvezl javnih nameščencev in upokojencev je menda sinoči bral dobro zaslužene levite o njeni abosolutni nedelavnosti poslanec gospod prof. Reisner. Zveza, katere odbor se je ustanovil sam bogvekdaj in bogvekje, se jako boji splošnega dostopa uradništva. Lansko leto je sicer bilo nekaj shodov, a bilo je vse le pesek v oči. Par govornikov, med drugimi gg. Reisner in Vojska so stvar vzeli resno, drugače je pa odbor sam te mnaifestacije omalovaževal; drastično orisanemu bednemu položaju uradništva se je odbor na odru samo smehljaj, češ, »to vas vlečemo«. Letos pa seje in zborovanja »širših« odborov nekam tajinstveno sklicujejo v neke »običajne lokale« in še to potom gotovih listov. G. zvezinega predsednika očitvidno ne tarejo skrbi kot ostalo uradništvo, ali pa ima morda preveč posla kot upravni svetnik »Samopomoči«, ki se je, kot je že včerajšnji »Slovenec« pravilno ožigosal, tudi »sijajno« obnesla. Ta letargija je že preočividna, naravnost sumljiva. Kaj je počela Zveza, ko se je delal gorostasni statut za takozvano nabavno zadružno, recte za nova korita nekaternikov? Kaj da ni mogla še doslej doseči izenačenja gmotnega položaja prečanskega uradništva s srbijanskim? Kako, da so mogli oficirjem od novega leta na tihem in brez hrupa zvišati plače kar za 1000 K mesečno, tako da bo kmalu zadnji poročnik boljše plačan kot deželni predsednik Slovenije. Gospodje, ki ste prevzeli razna odborniška in zaupna mesta, zavedajte se, da ste s tem prevzeli tudi dolžnosti in bremena, — treba je dela in zopet dela, od vaših časti nimamo ničesar. — Uradniki.

Kdo so ti uradniki? To so lenuhi, ki znajo z največjo impertinenco zahtevati, naj **drugi zanje** delajo, sami pa ne ganejo s prstom! — To so paraziti, ki uživajo uspehe dela svojih tovarišev, — a nikoli siti, kriče neprestano: »Še več! Še več!«

Sami ne žrtvujejo niti pol ure za skupnost, ker poznajo le svoj sebični jaz. Na vse tovariše pa zabavljajo, dasi jim **store** vse, kar znajo in morejo. To so duševni revčki, ki imajo dolg jezik, a kratko pamet.

Zveza se je ustanovila na občnem zboru, ki je odobril njena **pravila**. In po teh pravilih se je ustanovil odbor. Splošni dostop je nemogoč, ker bi se sicer seje morale vršiti v Unionski dvorani ter bi bile brezkončne. Kdo pride v odbor, določajo **organizacije**. Politična društva po pravilih nimajo pravice vstopiti v Zvezo. Kje se vrše odborove seje, ve vsak odbornik: v magistratni posvetovalnici!

Resnica je, da so med jav. nameščenci vztrajno **delavni** vedno eni in isti maloštevilni tovariši. V splošnosti vlada mrtvilo i v Zagrebu, i Beogradu, i v Ljubljani! Naš zvezni predsednik se žrtvuje za uradništvo že dolga leta. Neštevilno sej, intervencij, potovanj, dnevnih in nočnih ur ter še denarja je žrtvoval na korist uradništva. In pomaga mu **dejansko** le pičlo številce nesebičnih tovarišev. Celih 99 in tri četrtine odstotka naših javnih nameščencev pa le čaka, zabavlja in le uživa sadove, ki jih doseza en četrt odstotka.

In zdaj se še repenčijo nekateri trotje? Zdaj lenuhi še psujejo marljive delavce? In jim očitajo »korita«!

Pri Osrednji zvezi ima edini tajnik skromno nagrado, vsi drugi ne dobivajo niti ficka, pač pa žrtvujejo. Zvezl čas in

denar, svoje dopuste in celo svoje zdravje! — In korita v »Samopomoči«? Tovariši ali vas ni prav nič sram? Ali je možno 400—500 K na mesec smatrati sploh za odškodnino? Ali poznate delo, sitnosti, skrbi in odgovornost odbora »Samopomoči«? Tovariši ali ste slepi, gluhi ali pa tako hudobni, da žalite tovariše? Za tako »korito« ne dobite danes niti analfabetov več! No, morda si želite teh »korit« vi sami? Na razpolago so vam vsa! Kar zasedite vsa mesta! Morda bodo z vami potem razni ljubljanski trgovci zadovoljnejši, kakor so z dosedanjimi člani načelstva in nadzorstva! — — —

Treba je delati! — Da, delati, delati, a ne le jezicati, le spletkariti in le škodovati lastnim organizacijam in podjetjem. Stvarna, resna kritika je vedno dobrodošla. Vsi se učimo, vsi se lahko motimo in grešimo. Toda psovanje, žaljenje, sumničenje, nevhvaležno očitavanje pobijamo in obsojamo! — Član odbora »Zveze« in »Samopomoči« v Ljubljani.

JOŽEF ZAZULA (Prevalje):

Država po svetovni vojni.

(Dalie.)

V.

Kriva teh razmer pa ni le javnost, temveč tudi naša vzgoja. Vzemi v roko šolske knjige od abecednika do pisanih predavanj na visoki šoli in pomisli, kaj, kako in koliko se ti otroci, gospodiči in gospodje nauče, kar bi mogli v poznejšem življenju v resnici rabiti! Rezultat bo slab.

Učeni gospodje, ki ne poznajo prav nič praktičnega življenja, vodijo našo upravo prav tako, kakor podobni gospodje, ki nimajo malce korenitega vpogleda v našo zakonodajo in potrebo moderne države, delajo v zbornici postavio in ustavo z obstrukcijo, razbijanjem s puliti nešteti krizami in podobnim sledilom.

Iz takih razmer nastanejo ministri, kojim je stranka in fraza vse, resno delo nič, nastanejo poverjeniki, ki nastavljajo »svoje«, a o resorju ničesar ne pojmiyo, iz takih razmer nam je prirastla moderna evropska uprava z izlizanimi frazami o svobodi, bratstvu in enakosti.

To so zvezde, ki že 150 let slepe evropsko javnost.

Najprej svoboda! Eni si jo predstavlajo v tem, da smejo — polnoletni — svobodno zapravljeti svoje imetje; drugi v svobodi popivajo cele noči; tretjim je najvišja svoboda znana — tiskovna svoboda, kjer je dovoljeno najnezrelejšim, pa tudi najzlobnejšim ljudem tiskati za ljudstvo najškodljivejše stvari, posmehovati se najboljnim čuvstvom, ljudstvu smešiti običaje in pošteno delo, jemati ugled dostojanstvu in povzdigo vati frazo, brezizrazne besede in puhilo strankarsko samoljubje. Zadnji in glavni da se vesele svobode v imuniteti, v kateri počenjajo stvari in samovoljnosti, radi katerih bi drugi izgubili službo, ugled in svobodo.

Enaka fraza je bratstvo! Še lepša je enakost! V bratstvu in enakosti naj bi živel lenuh poleg delavca, govoril, bedak poleg izkušence, delal nevednež poleg strokovnjaka, razdiral razdiralec poleg graditelja, imel isto besedo zapravljevec poleg varčnega, pijanec poleg treznega, lažnjivec poleg poštenega — in, žalibog, da je tudi tako. Zakone nam hočejo narekovati ljudje, ki nimajo za

red in varstvo nobenega smisla; posestva delili bi radi ljudje, ki ne znajo služiti, dostojanstvovali bi radi ljudje, ki se drži njih jezika podlost in v državi odločati hoče vsak, naj si je sposoben ali ne, strokovno izobražen ali ne.

Prav! Edison je bil navaden kolporter, a je postal največji izumnik-milijonar, toda mož je mislil in delal in od njegovih izumov žive milijoni. — Faraday je bil lekarniški vajenec brez šol, a je postal učenjak, toda on je svojo učenost dosegel s pridnostjo in jo z učenimi spisi dokazal.

Ako pa postaneš iz navadnega govorančarja minister, ko o svojem resorju rimaš najmanjšega pojma; ako ti je kot takemu država deveta briga in te zanima le vaba za volivce, to je pretirano hvalisanje poslušalcev, da bi te zopet volili; ako govoriš svojim učencem o proletarstvu in jih pomiluješ spričo drugih stanov, sam pa živiš o mastnih dietah, lepih tantijemih in postaneš milijonar, potem to ni bratstvo, ni enakost, ni svoboda, tudi proletarstvo ni, pač pa — sleparstvo.

Ali naj se čudimo, ako je ob preporodu veselja in navdušenosti pijano ljudstvo, tako osleparjeno, postalo apatično, obrnilo strankam hrbet in volilo komunistično in republikansko. — v živem nasprotstvu z ideali ob ustanovitvi pred dvema letoma!

(Dalie prih.)

Vestnik.

»Samopomoč, gospodarska zadruga javnih nameščencev v Ljubljani, opozarja svoje člane, da so vse vesti, ki se širijo od gotove strani v javnosti glede negotovega gospodarskega stanja zadruge, docela neosnovane. Večinoma izvirajo iz ust maščevalnih odslovljencev, spletkarjev in neinteligentnih čonč. Načelstvo in nadzorstvo sta sedaj na delu, da pripravita vse potrebne predpriprave za redni občni zbor zadruge, ki se vrši nepreklicno dne 21. marca tl. Lokal in čas se zadržnikom še posebej naznanita, ker naj gotovosti glede uporabe v razpisu omenjenega lokala. Občnemu zboru bode potreba zavzeti tudi stališče glede preosnove »Samopomoči« na podlagi zakona z dne 5. decembra 1920 o uredbi nabavljajnih zadrug in o zvezi zadrug. Vsekakor se bode protestiralo proti zvišanju deleža na 100 dinarjev in zahtevalo paritetno zastopstvo v Zvezni centrali v Beogradu ter da za slučaj razpusta pripade ev. premoženje sličnim uradniškim ustanovam. —

Naša zadruga prodaja sedaj kockasti sladkor po 58 kron za kilogram.

Zadruga je dobila pretečen teden prav fino moko mularico iz Bačke ter jo prodaja po 17 K kilogram, drugovrstno moko prodaja po 14 K 50 vin. za kilogram. — Dalje se opozarjajo člani tudi na manufakturno zalogo zadruge. Del manufakture je še vedno članom na razpolago, kakor do sedaj, po ceni od 180—240 K za meter, plačljivo v 6 mesečnih obrokih, proti pismeni izjavi člana in sopolpisu njegovega predstojnika, da se mu odtegujejo obroki od mesečne plače. — Posebno se opozarja one člane, ki si hočejo nabaviti pomladne obleke, ker je razpoložljivo tudi sukno za pomladno sezijo. —

Nekateri člani tudi še niso vplačali polno svojega deleža. Vse one, ki tega niso storili, opozarjamo s tem na § 3 točko 3 združnih pravil, na podlagi katerega se take člane izključijo iz zadruge. V svrhu orientacije bodemo priobčili v prihodnji številki N. Glasa vse članske številke, ki še nimajo polno vplačanih deležev. — Zajedno bo poročilo jasen dokaz, kako malo razumejo nekateri člani pomen in bistvo gospodarske organizacije. In menda se ne motimo, da je baš med onimi mnogo takih, ki porabijo vsako priliko v to, da blatijo zadrugo, vodstvo, poslovanje, dasiravno bi se moralo celokupno članstvo zavedati v

potnem obsegu načela »Svoji k svojim!« Brez zaupanja in stanovske discipline ne more nobena, posebno pa ne gospodarska organizacija uspevati, ker izgubi s tem vso podlago za obstoj. Poleg tega pa moramo smatrati to prvo poslovno leto za nekako preskušnjo in šolo. Na podlagi pridobljenih izkušenj se bode dalo v drugem letu marsikaj dokaj bolje urediti, kakor se je v prvem poslovnem letu izvedlo. Vsak začetek je težak, in errando discimus. — Da ima zadruga v prvem letu težke borbe proti starim trgovinam z milijonsko podlago, mora uvideti vsak pameten človek. Treba se je učiti, vztrajati in napredovati! V ta namen so se tekom leta tudi izvršile že razne personalne spremembe in se je nastavilo tudi namesto odslovljenega dosedanjega poslovodjo novo, sposobnejšo moč.

Slučaj Besovi! Zopet se enkrat razburja javnost nad korupcijsko afero v stanovnjanskem uradu, in marsikdo en bloc obsoja javno nameščentvo. Niha pa ne pogleda globlje in se prepriča, kje da tiči pravi vzrok. Osr. Zv. bi morala temu vprašanju posvečati največjo pažnjo ter javnost informirati o vzrokih teh pojavov. Poglejmo, ali se je med starejšimi nameščenci, in najsi bodo uradniki ali sluge, že pojavil kak enak slučaj? Z mirno vestjo lahko to vprašanje zanikamo. Pač pa se to dogaja med nameščenci — in teh ni malo — ki so bili nastavljeni ob in po prevratu brez zadostne informacije o predživljenju, brez potrebne kvalifikacije in brez najpotrebnejših zmožnosti. Glede marsikoga se opravičeno čudi javnost, na kak način da je bil sprejet v urad človek, katerega se je preje marsikdo rajši ognil, kakor bi ga srečal na cesti. Ti ljudje so v uradu več v oviro kot v podporo. Nastavljalo se jih je le na njihovo kričanje in vsiljevanje brez ozira na vsa običajna pravila. Da se pri tem ni nihče oziral na stare uradnike nižjih činovnih razredov ter na pisarniške pomožne uradnike, ki bi v prvih vrstah prišli za namestitve v pošte in o katerih zanesljivosti in zmožnosti nihče ne more dvomiti, ni potreba še posebej omenjati. Odločno moramo zahtevati, da se vsa imenovanja, izvršena od preobrata sem — in to glede vsega uradništva — revidira, neopravičene namestitve in povišanja prekličje ter vsa iz tega postopanja prosta nastala mesta zakonito razpiše in odda za to sposobnim kompetentom. Tu se odpira Osrednji zvezi lepo polje delavnosti, da pomaga preziranim in v povišanju zaostalim uradnikom ter oficijantom do mest, ki jim pripadajo, za katera se že leta in leta potezajo in ki so jih neopravičeno zasedli kričači iz prevratnih dni in katerim je toliko za delo kot kmetu za lanski sneg. Na ta način se bo tudi marsikateremu uradniku in oficijantu z dežele odkrila možnost priti v mesto, kamor si že iz enega ali drugega vzroka želi. Nezanosljive in mlade ljudi pa naj se nastavi na deželi, kjer se jih lažje nadzira ter tudi ne bodo imeli prilike po predragih — plače presežajočih zabavah, ki jih dovedejo do malverzacij! —k—

Društvo vpokojenih javnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani je priredilo v četrtek dne 3. tm. sestanek svojih članov. Udeležba je bila povoljna, a bila bi nedvomno še večja, da ni marsikoga zdržalo skrajno neugodno vreme in sneženi metež. Predsednik društva računski ravnatelj v p. Anton Svetek je v kratkih potezah poročal o delovanju odbora v dobi, odkar se je društvo ustanovilo (8. novembra 1920). Podal je tudi poročilo o razpravah, vršivših se v zadnjih sejah širšega odbora »Osrednje zveze javnih nameščencev in vpokojencev za Slovenijo«, katerim je prisostvoval kot delegat, v kolikor so bile te razprave važne za društvenike-vpokojece. Zlasti je poudarjal potrebo, napeti vse sile, da se vzdrži in torej z novimi naročili in dopisovanjem čim najbolj podpre društveno glasilo »Naš Glas«, ki je naš strokovni list in ki ima ravno namen s publicistiko podpirati in propagirati interese javnih nameščencev in vpokojencev. Apel na navzoče člane ni ostal glas upločega v puščavi. Predsednikovemu izvajanju je sledilo obče pritrjevanje. Sicer so se vršili tudi o drugih važnih društvenih zadevah živahni razgovori ter staveli nasveti, ki naj veljajo za smernice društvenemu odboru.

Uredba o nabavnih zadrugah se zaradi ugovorov Osrednje zveze v Ljubljani, Saveza jav. nam. v Zagrebu i. dr. še ne uveljavi, nego se prej še preosnuje. V Ljubljani pa imamo tovariše, ki so čenčali, da je uredba izzvala ljubljanska »Samopomoč«, ker ima 10 milijonov deficita! Govori se tudi, da tiste čenče niso tepci, nego naravnost podkupljeni lopovi, ki jim je plačano, da rujejo proti »Samopomoči« ter jo uničijo. Mi tega ne verjamemo, ker smo vzlic vsemu še mnenja, da le iz neumnosti ne vedo, kaj počno... Neštokrat smo pozivljali, naj se vsakdo v združni pisarni prepriča, o čemur dvomi, naj v pisarni vpraša, česar ne ve. Vse delo se razpravlja v sejah in se pišejo obširni zapiski; nadzorstvo se udeležuje vseh sej in akcij ter so člani načelstva in nadzorstva vsako popoldne, vsak večer in večnoma tudi vsako dopoldne v pisarni. Tudi državna kontrola obratovanja in uradovanja se je vršila. Kaj se torej more očitati? Da je vse blago predrago in preslabo? Proti temu je en sam lek: **velikanski obratni kapital, ki omogoči konkurenco.** To je uvidela vlada in zato hoče ustanoviti Zvezo nabavnih zadrug z največjimi denarnimi sredstvi! Milijonarji povsod duše kramarčke. Kdor tega ne razume, z njim ni mogoče debatirati.

Kje je vzrok? V novejšem času čujemo pogostejše glasne pritožbe, da kaže naše občinstvo tako malo zanimanja za umetnost in kulturni napredek naroda. To žalostno dejstvo se pripisuje posledicam vojne, ki je vsa boljša čustva poruvala iz človeških src in jih nadomestila z nizkotnimi instinkti. Človeštvo je posurovelo. Treba ga je iznova vzgojiti. Nove generacije nam je treba. Tako čujemo trditi. — To je gotovo vse res. In vendar se mi zdi, da se pri teh izjavanjih nekaj ne pomisli. Prvič se mi ne zdi prav logično, ako se trdi, da naša inteligenca nima zmisla za Narodno galerijo in koncertno dvorano. Kajti kdor nima smisla za take stvari, po mojem mnenju sploh ne zasluži, da ga prištevamo k inteligenci. Drugič pa dejstvo, da koncertne dvorane in umetniške galerije niso tako obiskane, kakor bi bilo želeli, še ni dokaz za to, da naša prava inteligenca nima smisla za take stvari. — Kdo pa je v predvojni dobi polnil gledališče in koncertne dvorane? Ne mar uradnik in profesor? Da ta dva dandanes pogrešamo v gledališču in pri koncertih pa pač

ni vzrok posurovelost in podivjanost! Gledališča in koncertov ne posečata iz enostavnega vzroka — ker ne moreta. Že davno sem se odrekel vsem takim užitekovi višje vrste, ker sem se moral. Marsikatero slovensko knjigo bi si rad nabavil, a ne morem si je! Ni še tako dolgo temu, kar sem moral imeti vse, prav vse, kar je proizvajalo naše leposlovje. Temp! passati! — Zboljšajte duševnim delavcem njih gmotni položaj, pa se prepričate hitro, da je v našem narodu še nekaj ljudi, ki se ogrevajo za njegovo kulturo in ki niso ravnodušni napram lepim umetnostim. —š—

Društvo telovadnih učiteljev. Dne 16. januarja 1921 je imelo društvo telovadnih učiteljev ustanovni občni zbor. Namen tega društva je ščititi stanovske in strokovne interese. Ko so bila sprejeta pravila, je bil izvoljen sledeči odbor: gg. Ivan Bajželj, referent pri zdravstvenem odseku, predsednik; Arnovšek Rudolf, Cestnik Pero, Čop Josip, Držaj Ivan, Jeras Josip, Kozak Josip, Petek Irma, Pernat Rajko, Trdina Milan. V njih lastnem interesu pozivljamo kolege, da pristopijo k društvu. Članarina znaša letno 15 dinarjev; plača se takoj vsa ali pa v dveh do štirih obrokih. Prijave in vse v telovadno stroko spadajoče želje in pripombe sprejema gđc. Petek Irma, licej, tel. učiteljica, Bleiweisova cesta.

Mrtvilo. Zagrebški »Naš Glas« piše: Mi smo, čini se, zadovoljni, mi čakamo na boljša vremena ili čakamo na ono, što će doći. Dvojica trojica viču, eksponiraju se, a najveći dio čeka i grdi, prigovara i nezadovoljan je s tim mrtvilom, kojemu su sami krivi. Tek tu i tamo, kad se povede riječ o kakovim dodacima, onda se makne malo veći broj javnih namještenika, ali to je tek na čas, da se onda opet zapadne u mrtvilo i čekanje. To je eto i razlog, da smo još uvijek ondje, gdje smo bili cijelo vrijeme rata i gdje smo bili i prije dvije godine, t. j. da smo još uvijek najmizerniji stalež države. — Savez priredjuje sada zabavu. Što ćemo kitići. Priredjuje je samo iz razloga, jer treba no-

vaca, da plaća svoju veliku režiju, kad članovi ne će da uplaćuju članarinu. Dakle da se nekako popravi nemar članova, treba tražiti sredstva, kako da se namakne bar ono, što stoji biro saveza. Pa što mislite, koliko ih radi za to zabavu? Osim blagajnika i tajnika rade još 3 čovjeka, a drugih nema ni blizu. Taj neha! i nebriga ne vodi nikamo. Ako ovo vrijeme kušnje nije bilo dosta, da u nas pobudi smisao za organizacijom, da nas pouči o vrijednosti zajedničkog rada i zajedničke borbe, onda će trebati javni namještenici čekati gora vremena. A uz naše mrtvilo mogli bismo našalost takova vremena i dočekati, jer se opet radi o nama a bez nas u jednoj našoj najvažnijoj stvari, a to je pragmatika. Upamtimo, da smo za sve, što nas stizava, sami krivi! Da se bolje i savjesnije za sebe brinemo, složnije istupamo i energičnije tražimo ono, što nas ide, bilo bi nam bolje.

Društvo pisarniških uradnikov za Slovenijo v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 20. februarja 1921 ob 15. uri (3. popoldne) v mestni posvetovalnici v Ljubljani.

Samo profesorjem? Časniki prinašajo vesti, da so bili delegati pokrajinskih vlad pozvani v Beograd na posvetovanje, kaj bi bilo storiti, da bi se moglo profesorjem čim prej izplačati v dinarjih. Po pravici povedano, jaz sem mislil, da imajo profesorji že davno, kar se jim je bil obljubilo. A če še nimajo in če se jim ima še le dati, zakaj samo njim, zakaj ne vsem uradnikom brez izjeme? Ali bi ne bil to zopet pravi moment, da se store koraki, ki bi bili v interesu vsega uradništva?

Sodnim podurad. in slugam. Glede kazenskih dostavnih se zaračuna potnina do 7.6 km le 1 K 20 v, ne pa 2 K 40 v, kakor je bilo razglašeno v Našem Glasu št. 1 t. l., ker glasom naredbe z dne 10. maja 1920 št. 209 in z dne 22. decembra 1920 št. 492 uradnega lista ni ta pristojbina zvišana. Druge pristojbine, kakor za izvršilne tako za kazenske zadeve, ostanejo neizpremenjene.

Kavarna „Central“

19-3
se priporoča za mnogo-
brojen obisk. Pristna kava,
cena in solidna postrežba.
Stefan Miholič, kavarnar.
Ljubljana - Sv. Petra nasip.

A. Mihelič, Ljubljana

Šelenburgova ulica 1.
15-3
Trgovina s ščetinastimi iz-
delki. Galanterija in par-
fumerija. Edina zaloga
jugoslovanskih
K V A R T
k a k o r
t a r o k
marijaš, whist., primorka.

Drogerija „ADRIJA“ Fotomanufaktura

22-3 Parfumerija
B. Čvančara
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Prva ugoslovanska zlatarska delavnica
Alojzij Fuchs — Šelenburgova ul. 6.
Kupujem staro **zlato in srebro**
po najvišjih cenah, priporočam veliko
zalogo zlatnine, srebrnine, ur, briljan-
tov itd. — Vsa popravila in nova dale
se izvršujejo v lastni delavnici točno
in solidno. — Kupujem staro zlato in
srebro, istotako briljante in diamanta.

Modni salon Stuchly - Maške LJUBLJANA,

Zidovska ul. 3, Dvorski trg 1.
Priporočamo veliko izbiro najnovejših **svilenih klo-
bukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.**
Popravila točno in cenovno. **Žalni klobuki ved-
no v zalogi.**

Vzajemna posojilnica

r. z. z. o. j. v Ljubljani.

Izjava za javne uslužbence transakcije dolgov
v Avstriji. — V letu 1920 je bilo uradništvu v korist
že izvedenih 80 transakcij.

Za izvedbo transakcije je sedaj najugodnejša prilika,
ker je kurz avstr. krone zelo nizek. Vsakdo lahko zniža
svoj dolg na 2 tretjini in še več. Transakcijo izvede
zadruga sama proti povrnitvi naraslih stroškov.

Zadruga dovoljuje javnim uslužbencem posojila na
osebni kredit: proti poroštvu, zaznambi na službene
prejemke in zastavi življ. polic na daljšo dobo in proti
malim mesečnim odplačilom; obresti 6%.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%.
Prošnje se rešujejo zelo hitro. **Zahtevajte prospekt!**

Naročajte in širite „Naš Glas!“